

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 1Csp/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223209511
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8223209511.4

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, A., právne zastúpeného: JUDr. Daniel Tarbaj, advokát, so sídlom Zámocká 525/28, Stropkov, IČO: 53 450 345, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, o zaplatenie 378,21 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu 100 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .
- III. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 31.07.2023 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 378,21 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a nahradiť žalobcovi trovy konania.

2. Žalobu odôvodňoval tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 5Csp/31/2022 bol úspešný ako žalovaný v postavení spotrebiteľa. Žalovaný (vtedajšia žalobca) a následne jej právny nástupca si v pôvodnom konaní uplatňovala nárok na zaplatenie sumy 118,21 eur s prísl. zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8079804357 zo dňa 10.07.2018. Okresný súd Bardejov rozsudkom č.k. 5Csp/31/2022-158 zo dňa 31.01.2023 žalobu o zaplatenie v časti 3,39 eur zastavil, v prevyšujúcej časti zamietol a určil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8079804357 zo dňa 10.07.2018. Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie (ďalej aj „PFZ“) za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Rozsudkom vydaným v základnom konaní je preukázané, že žalovaný porušil jeho právo tým, že požadoval od žalovaného nedôvodný nárok z bezúročného a bezpoplatkového úveru. Pri nároku na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle citovaného ustanovenia postačuje samotná hrozba ujmy. V prípade žalovaného nešlo len o hrozbu akademickú (možnú v budúcnosti), ale išlo už o priame naplnenie hrozby tým, že žalovaná uplatňovala pohľadávku na súde. Za primeranú výšku finančného zadosťučinenia považuje sumu vo výške 378,21 eur, pričom nárok ako ho požaduje zohľadňuje sumu, ktorú od neho žalovaný požadoval nad rámec poskytnutej istiny úveru [118,21 eur – (440,- eur – 400,- eur) = 78,21 eur] a o túto sumu mal byť neoprávnené ukrátený a za judikovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru požaduje sumu 300,- eur (t.j. 78,21 eur + 300,- eur = 378,21 eur). Výška finančného zadosťučinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Pojem „primeraný“ má viacero synonym, avšak jedným z nich je slovo „spravodlivý“. Výška primeraného finančného zadosťučinenia preto nemôže mať len symbolický význam, pretože symbolická výška nezohľadňuje obsah pojmu spravodlivosť. Zároveň je potrebné zohľadniť aj účel inštitútu PFZ, a to

jeho sankčnú, odradzujúcu, satisfakčnú a relutárnu funkciu. Nakoľko som spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy. Z tohto dôvodu sa domáham PFZ vo výške 378,21 eur.

3. Ako dôkaz na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil a v prílohe predložil rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/31/2022 – 158 zo dňa 31.01.2023.

4. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 14.09.2023 uviedol, že popiera všetky skutkové tvrdenia Žalobcu, nestotožňuje sa s tvrdeniami Žalobcu a uvádza vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach. Žalobca sa v Žalobe domáha vyplatenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 378,21 eur, ktoré odôvodňuje úspešným uplatnením svojich práv v konaní vedenom na okresnom súde pod spis. zn. 5Csp/31/2022 a ktoré pozostáva z dvoch zložiek: sumy 78,21 eur, ktorá sa rovná sume o ktorú by sa bol býval žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, ak by bol Žalovaný úspešný v pôvodnom konaní pod spis. zn. 5Csp/31/2022 a 300,00 eur ako primerané finančné zadostučinenie za súdom určenú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. V súvislosti s časťou primeraného finančného zadostučinenia, ktorú Žalobca požaduje v nadväznosti na bezdôvodné obohatenie a uloženie sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8079804357 zo dňa 10.07.2018 (ďalej len „Zmluva“) uvádzame nasledovné: Vyhodnotenie úveru ako bezúročného a bezpoplatkového spôsobilo, že Žalobca mohol používať poskytnuté peňažné prostriedky počas celého obdobia trvania úverového vzťahu bezodplatne. Z uvedeného dôvodu má za to, že rozhodnutím v Predchádzajúcom konaní došlo k nastoleniu rovnováhy medzi právami a povinnosťami v zmluvnom vzťahu, keďže úver bol vyhodnotený ako bezúročný a bez poplatkov, čo vo svojej podstate predstavuje výhodu na strane Žalobcu. Žalovaný tiež poukazuje na celkom zjavne neprimeranú výšku požadovaného primeraného finančného zadostučinenia. V Pôvodnom konaní došlo k nastoleniu rovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán, preto nie je namieste satisfakčná a ani sankčná funkcia primeraného finančného zadostučinenia. Žalovaný odmieta nepodloženú výšku požadovaného primeraného finančného zadostučinenia. Základom pre stanovenie výšky finančného zadostučinenia je primeranosť a súd ho určuje na základe vlastnej úvahy. Pre priznanie finančného zadostučinenia spotrebiteľovi a určenie jej výšky nie je podľa názoru Žalovaného podstatná jeho sankčná a represívna funkcia, ktorá koniec- koncov vyplýva zo samotnej jeho povahy, keď dodávateľ, ktorý sa dopustil nezákonného a neprijateľného konania v jeho majetkovej sfére každopádne postihuje. Je potrebné si uvedomiť, že uplatňovanie sankcií proti zákonom zakázanému správaniu dodávateľov na voľnom trhu je prioritne zverené odvetvami verejného práva, predovšetkým orgánom kontroly, dozoru a dohľadu nad voľným trhom, resp. nad finančným trhom, napríklad Slovenskej obchodnej inšpekcie, Národnej banke Slovenska, Ministerstvu financií Slovenskej republiky, ktoré disponujú širokým rozsahom oprávnení ukladať za nezákonné konanie sankcie. Žalovaný tiež zastáva názor, že primerané finančné zadostučinenie vo väčšine prípadov nemá byť rovnaké ako hodnota porušeného práva. Malo by ujmú primerane kompenzovať, nie nahrádzať. Napokon ujma bola kompenzovaná zamietnutím žaloby. Súd by mal vyhodnotiť všetky okolnosti prípadu (správanie pred a po uzavretí zmluvy, prípadné kroky poskytovateľa úveru voči spotrebiteľovi, či pri uplatnení práva boli spotrebiteľovi priznané trovy konania a pod.) a stanoviť výšku primeraného finančného zadostučinenia tak, aby spĺňala predpoklad primeranosti. V súvislosti s výškou primeraného finančného zadostučinenia považuje žalovaný za primeranú sumu 20 eur. Žalobca nepredložil žiadne dôkazy odôvodňujúce výšku primeraného zadostučinenia vo výške 378,21 eur. Žalovaný nerozporuje nárok žalobcu na primerané finančné zadostučinenie, ale žiada jeho priznanie v primeranej výške.

5. Právny zástupca žalobcu vo vyjadrení zo dňa 11.12.2023 uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalovanej uvedenými vo vyjadrení, pričom jej jednotlivé argumenty iba preukazujú opodstatnenosť žaloby. Žalovaná si však zrejme neuvedomuje, že súdnou mocou bolo právoplatne rozhodnuté a judikované porušenie spotrebiteľských noriem z jej strany. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovanej došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe zamietnutia žaloby a určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Následné uplatnenie primeraného finančného zadostučinenia na súde je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného ohrozenia práv spotrebiteľa spôsobilého privodiť mu ujmu. V žiadnom prípade nemožno bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, nárok na náhradu trov konania a nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia stotožňovať alebo považovať za „výhodu“, ale za „sankčný následok“ plynúci z procesného neúspechu v základnom konaní, ktorým boli sanované len nevyhnutné náklady strany sporu súvisiace s civilným konaním. Výška finančného zadostučinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom

pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Princípom a zmyslom konania o priznaní PFZ je ako sankcionovať dodávateľa, tak aj zadosťučiniť spotrebiteľovi. Celé posudzovanie primeranosti výšky finančného zadosťučinenia vychádza z okolností týkajúcich sa základného konania. Je nepochybne zrejmé, že spotrebiteľ ako „obyčajný občan“ v základných konaniach pociťuje výrazné stresové vypätie, nielen z dôvodu neskúsenosti so súdnou mocou, ale aj zo skutočnosti, že čelí sporu s ekonomicky, právne a spoločensky silnejším protivníkom. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považuje uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Žalobcom uplatnená výška zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu. Rovnako je potrebné podotknúť, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovanú, ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov. Záleží len na žalovanej, aby sa nedopúšťala recidívy v neprípustnom kontrahovaní v rozpore so záujmami spotrebiteľov. Primeranosť sumy 378,21 eur je vzhľadom najmä na postoj žalovanej a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná. Žalovaná nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností. Vzhľadom na permanentný odmietavý postoj žalovanej voči svojim pochybeniam je uplatnená suma nielenže primeraná, ale zjavne aj nízka. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním v takej výške, ktorá má nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške nemôže spĺňať. Suma 378,21 eur predstavuje 0,0000027 z výšky zisku žalovanej za rok 2022 (údaj z portálu D.). Symbolická suma PFZ niekoľkých desiatok eur predsa dodávateľa neodradí od neustáleho porušovania spotrebiteľských práv a noriem. Žalovaná sa porušenia nedopustila iba voči žalobcovi, ale vzhľadom na modus operandi pri kontraktácii voči tisíckam klientov. Preto požadovaná suma v minimálnej miere nepochybne naplňa jednotlivé funkcie inštitútu a nepredstavuje neprimerané obohatenie spotrebiteľa ani neprimerané ukrátenie alebo sankcionovanie dodávateľa. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva. Aj keď výška PFZ je vecou voľnej úvahy súdu, tak táto voľná úvaha by mala zodpovedať individuálnym a konkrétnym danostiam tej ktorej veci, s dôrazom na objektívne kritériá, lebo len tieto objektívne kritériá sú pre voľnú úvahu aj objektívne porovnateľné. Netvrdí, že suma, o ktorú sa dodávateľ pokúsil obohatiť má byť sumou, vo výške ktorej má byť priznané aj PFZ, avšak tvrdím, že je to jediné objektívne a exaktné kritérium a preto by malo byť brané do úvahy ako kritérium prvoradé. Pri nepeňažných nárokoch (určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru), z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by objektívnym kritériom mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného opakovaného porušenia spotrebiteľského práva. Napokon súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že žalovaná dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva na finančnom trhu. Aj v súčasnosti napriek množstvu rozsudkov vydaných proti žalovanej, táto neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať najmä využívaním neprijateľných zmluvných podmienok.

6. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 28.03.2024 uviedol, že zotráva na argumentácii predloženej súdu vo vyjadrení k žalobe zo dňa 14.09.2023 a popiera skutkové tvrdenia Žalobcu. Tento ani v replike neponúka relevantnú argumentáciu odôvodňujúcu vyhovie jeho žalobe. Žalobca vo svojom Vyjadrení opakuje dôvody svojej žaloby. Žalovaný je toho názoru, že sa k argumentom Žalobcu podrobne vyjadril vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 14.09.2023 a naďalej na nich v plnom rozsahu zotráva. Žalovaný odmieta nepodloženú výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, považuje ju za zjavne neprimeranú a opakovane odkazuje na súdne rozhodnutia v obdobných otázkach, uvádzané v našom predchádzajúcom vyjadrení. V závere vyjadrenia navrhol, aby súd žalobu zamietol v celom rozsahu a zaviazal Žalobcu na náhradu trov konania, V eventuálne, v prípade, ak súd žalobe Žalobcu vyhovie, navrhujeme, aby priznal požadované primerané finančné zadosťučinenie v primeranej výške, najviac 20 eur.

7. V súlade s ust. § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) súd spor prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko v danom spore ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 20.06.2024, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli v súlade s ust. § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli súdu vyvesením a súčasne aj na webovej stránke tunajšieho súdu. Strany sporu sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili.

8. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby, vyjadrení sporových strán a vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom listiny, a to rozsudku Okresného súdu Bardejov, č.k. 5Csp/31/2022 – 158 zo dňa 31.01.2023 a zistil tento skutkový stav:

9. Okresný súd Bardejov rozsudkom č.k. 5Csp/31/2022 – 158 zo dňa 31.01.2023, právoplatným dňa 04.04.2023 rozhodol nasledovne:

I. Konanie v časti o zaplatenie sumy 118,21 Eur, úrokov z omeškania v sume 3,39 Eur z a s t a v u j e .

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Stranám sporu n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania o žalobe.

IV. Úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8079804357, z 10.07.2018 uzavretej medzi Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, ako veriteľom a A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX/XX, XXX XX A. - E. A. ako dlžníkom je b e z ú r o č n ý a b e z p o p l a t k o v .

V. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Súd toto rozhodnutie odôvodnil tým, že pôvodný žalobca Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 23.05.2022 sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 118,21 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 118,21 Eur od 31.10.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil žalobca tým že so žalovaným uzatvoril dňa 10.07.2018 zmluvu o pôžičke č. 21386506/8079804357 (evidenčné číslo zmluvy/príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol žalovanému celkovú sumu pôžičky 440,00 Eur na kúpu spotrebného tovaru. Kúpna cena tovaru bola 494,05 Eur, pričom žalovaný pri podpise zmluvy uhradil akontáciu vo výške 54,05 Eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný pôžičku splácať v pravidelných 27 mesačných splátkach v sume 20,00 Eur a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 540,00 Eur, pričom do dnešného dňa uhradil žalovaný sumu 400,00 Eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať jednotlivé splátky riadne a včas, žalobca ho listom zo dňa 28.08.2019 - predžalobná upomienka, vyzval k úhrade dlžných splátok a žalovaného upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok ani v dodatočne poskytnutej lehote nedošlo, žalobca dňa 19.10.2019 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 25.10.2019. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 137,65 Eur a žalobca si zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou. Ku dňu podania žalobného návrhu mal žalovaný uhradiť sumu 572,26 Eur /označené v Prehľade splátok a úhrad ako stĺpec „Splátka“, pričom uvedenú sumu tvorí súčet predpísaných splátok do zosplatnenia dlhu a suma po zosplatnení. Ku dňu podania žalobného návrhu žalovaný uhradil sumu 454,05 Eur, pričom zahŕňa akontáciu vo výške 54,05 Eur a celovú sumu vykonaných úhrad vo výške 400,00 Eur, ktoré sú riadnymi splátkami poskytnutého finančného plnenia. Uvedená suma je v prehľade splátok a úhrad evidovaná v stĺpci „Úhrada“. Súčasťou pohľadávky žalobcu sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky /označené na konci výpisu ako stĺpec „MP3“, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 0,00 Eur. Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade splátok a úhrad /stĺpec „Zostatok“/ zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 26,11 Eur /stĺpec „Pokuta“, ktorú si žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Na základe vyššie uvedeného celkovú výšku dlžnej sumy ku dňu podania žaloby tvorí istina úveru vo výške 518,21 Eur + náklady na vymáhanie vo výške 0,00 Eur - prijaté úhrady vo výške 400,00 Eur, t.j. 118,21 Eur. Žalovaný vzniesol protižalobu, ktorou sa domáhal určenia, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 10.07.2018 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 8079804357, ktorou veriteľ poskytol žalovanému úver vo výške 440,00 Eur na kúpu spotrebného tovaru, ktorého kúpna cena bola 494,05 Eur, kde žalovaný zaplatil akontáciu v sume 54,05 Eur. V zmluve sa žalovaný zaviazal zaplatiť celkovo sumu 540,00 Eur, a to v 27 mesačných splátkach po 20,00 Eur,

pričom na svoj dlh žalovaný uhradil celkovo sumu 400,00 Eur a keďže ďalšie dojednané splátky úveru nesplácal, veriteľ po výzve na zaplatenie neuhradených splátok úveru, dňa 19.10.2019 úver zosplatnil. V zmysle rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok a následnej žiadosti o postúpenie a prevod sa žalobca stal právnym nástupcom spoločnosti Všeobecná úverová banka, a.s. vo vzťahu k pohľadávke voči žalovanému z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, ktorým by preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovaným. Žalobca v zmysle odseku 2. odôvodnenia reagoval na výzvu súdu ohľadne skúmania bonity žalovaného, avšak nepredložil dôkazy, ktorými by preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo preukázané, že veriteľ zisťoval príjem žalovaného a jeho úverovú zaťaženosť, avšak žalobca nepredložil žiadne dôkazy, ktorými by preukázal, že si uvedené údaje o príjme žalovaného veriteľ nejakým spôsobom overoval, rovnako tak údaj o úverovej zaťaženosť žalovaného. Súd mal za to, že veriteľ hrubo porušil svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže nepredložil žiadne dôkazy, aby schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver posudzoval s prihliadnutím k jeho pravidelným mesačným výdavkom a zároveň aby si zabezpečil údaje z príslušných databáz alebo registrov. Uvedené má za následok, že poskytnutý úver je bez úrokov a poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch.

11. Je nepochybné, že žalobca pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy mal status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Podľa ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

14. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

16. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. V zmysle citovaných zákonných ustanovení zákon priznáva osobe, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, že má právo

na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Zákon nestavuje ako podmienku priznania primeraného finančného zadosťučinenia iné podmienky okrem tej, že spotrebiteľ si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade bolo splnené.

19. Priznané finančné zadosťučinenie má byť vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou potihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal.

20. Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 13Co/80/2016 z 20.03.2018, podľa ktorého „Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.“

21. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/20/2017, sp. zn. 20Co/192/2016, sp. zn. 7Co/78/2017, sp. zn. 25Co/59/2017).

22. Primerané finančné zadosťučinenie je samostatným právnym a primeraným nárokom odlišným od nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, na náhradu škody resp. od nároku na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Cieľom tohto nároku, je predovšetkým odradiť dodávateľa od protiprávneho konania a súčasne pôsobiť preventívne na dodávateľa, aby dobrovoľne upustil resp. nepokračoval v protiprávnom konaní a napravil jeho následky bez nutnosti podania žaloby spotrebiteľom. Pokiaľ dodávateľovi nehrozí adekvátna sankcia, dodávateľovi sa z finančného hľadiska neoplatí dodržiavať spotrebiteľské predpisy a nemôže dôjsť k naplneniu preventívnej funkcie právneho inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia (ďalej aj len ako „PFZ“).

23. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne na to, aby žalobcovi mohlo byť priznané právo na primerané finančné zadosťučinenie. Z poslednej vety uvedeného zákonného ustanovenia tak možno vyvodit', že týmito podmienkami sú: (i) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej predmetným zákonom alebo osobitnými právnymi predpismi a (ii) domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia od subjektu, ktorý zodpovedá za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti. Spotrebiteľ nie je povinný podľa zákona preukazovať reálnu ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

24. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú teda formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodit' záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv.

25. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník a zákon o spotrebiteľských úveroch, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

26. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

27. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

28. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

29. Súd konštatuje, že vzhľadom na to, že spotrebiteľ – žalobca sa v pôvodnom konaní ubránil nároku dodávateľa – žalovaného, ktorý si voči spotrebiteľovi uplatnil nedôvodný nárok a zároveň sa domohol určenia, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, bolo v pôvodnom konaní spotrebiteľom úspešne uplatnené porušenie jeho práva voči dodávateľovi. Súd má s poukazom na uvedené za to, že je v predmetnej veci daný nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zo strany žalovaného, čo medzi stranami ani nebolo sporné. Je potrebné si ozrejmiť, že bol to práve žalovaný, ktorý si nesplnil svoju zákonnú povinnosť, v dôsledku čoho súd konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a nemožnosť jednorazového zosplatenia úveru.

30. Žalovaný sa v pôvodnom konaní domáhal voči žalobcovi zaplatenia sumy 118,21 eur s príslušenstvom. Súd o predmetnej žalobe rozhodol tak, že konanie v rozsahu týkajúceho sa zaplatenia sumy 3,39 eur konanie zastavil a v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol vzhľadom na zistenú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

31. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný si v základnom konaní uplatňoval (v dôsledku nedodržania právnych predpisov ochraňujúcich práva spotrebiteľa) od žalobcu nárok na zaplatenie sumy, na ktorú nemal nárok. Takéto konanie žalovaného v pôvodnom konaní bolo nepochybne spôsobilé privediť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu. S poukazom na vyššie uvedené súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné.

32. V zásade bez ďalšieho je základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie daný, ak dodávateľ uplatňuje voči spotrebiteľovi právo zo zmlúv o úvere, ktoré v dôsledku absencie zo strany spotrebiteľa

namietaných zákonom predpísaných náležitostí, sú následne vyhodnotené ako bezúročné a bez poplatkov.

33. Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2022, sp. zn. 7 Cdo 92/2021).

34. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia, vzal súd do úvahy aj to, že konanie žalovaného bolo spôsobilé negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry žalobcu a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život. Zároveň zohľadnil aj postoj žalobcu, ktorý sa aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva, a to aj cestou právneho zastúpenia.

35. Súd je toho názoru, že je opodstatnené, aby spotrebiteľia poukazovali na nedôsledné dodržiavanie právnych predpisov dodávateľmi a predišli tak bezdôvodným obohateniam dodávateľov a efektívne bránili svoje práva.

36. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u neho stav právnej neistoty, ktorý bol odstránený až právoplatným rozhodnutím vo veci samej.

37. Súd preto považoval za primeranú výšku primeraného finančného zadosťučinenia sumu 100 eur, a to aj s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý sa ako laik bránil v pôvodnom konaní namietaním porušenia jeho spotrebiteľských práv. Uvedená suma primeraného finančného zadosťučinenia reflektuje výsledku pôvodného konania, teda určeniu, že úver je bezúročný a bez poplatkov (priznané zadosťučinenie v sume 80 eur) a tomu zodpovedajúcemu čiastočnému zamietnutiu podanej žaloby v rozsahu 114,82 eur, pričom rozsahu plnenia, o aké sa chcel žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť v pôvodnom konaní zodpovedá suma 78,21 eur (priznané zadosťučinenie v rozsahu 20 eur).

38. Súd je toho názoru, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

39. V dôsledku konania žalovaného bol žalobca nielenže vystavený bezprostredne hroziacej majetkovej ujme a nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

40. K výške požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý žalobca odvíjal (nielen) od sumy, o ktorú sa žalovaný na jeho úkor chcel v pôvodnom konaní obohatiť súd uvádza, že výška primeraného finančného zadosťučinenia sa vôbec nemusí (i keď môže) odvíjať od výšky potenciálneho bezdôvodného obohatenia. Primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je čo do výšky zákonom nijako konkrétne stanovené, klasifikované, či limitované, nie sú naň žiadne tabuľky či osobitné kritériá, základným a určujúcim kritériom v zmysle zákona je jeho primeranosť, ktorú súd posudzuje podľa vlastnej úvahy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci. Žalobca v žalobe logicky a dostatočne odôvodnil výšku požadovaného zadosťučinenia keď uviedol, že ju odvodzuje od sumy, o ktorú sa na jeho úkor žalovaný chcel bezdôvodne obohatiť v základnom konaní (o ktorú ho nedôvodne žaloval). Úvaha zvolená žalobcom pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvodzujúca ho od sumy ktorú od neho žalovaný nedôvodne

žiadal (78,21 eur) síce má určitú logiku vo vzťahu k preventívnej a odradzujúcej funkcii primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko odradiť dodávateľa od recidívy môže práve jeho uvedenie si, že čím vyššiu sumu od spotrebiteľa bude nedôvodne žiadať, tým vyššie finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľom následne bude musieť poskytnúť, preto odradzujúci účinok vo vzťahu k tomu, aby sa žalovaný v budúcnosti nedomáhal na spotrebiteľoch nedôvodných plnení v takej výške môže byť práve v takom prípade naplnený. To ale neznamená, že výška zadosťučinenia musí byť nevyhnutne matematicky zhodná so sumou, alebo s nejakou časťou sumy o ktorú sa veriteľ chcel obohatiť. Súd v okolnostiach veci za primeranú sumu zadosťučinenia považoval sumu 100 eur, pričom ohľadom uplatneného nároku titulom určenia, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v sume 300 eur súd v okolnostiach prejednávanej veci uvádza, že tento nepovažoval za primeraný, pričom za primerané považoval súd zadosťučinenie v sume 80 eur.

41. V súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi. Zákon podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená ujma nevyžaduje (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017). V ňom Najvyšší súd okrem iného v súvislosti s primeraným finančným zadosťučinením podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. konštatoval, že „zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bez dôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.“

42. Pri posúdení dôvodnosti výšky požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia je treba vychádzať z toho, že toto zadosťučinenie má niekoľko funkcií. Možno tak hovoriť o funkcii satisfakčnej, sankčnej, odradzujúcej, odmeňujúcej. Pri určení jeho výšky súd musí zohľadniť viaceré relevantné okolnosti, a to napríklad či nejde v prípade postupu a konania dodávateľa o recidívu, aká bola intenzita a trvanie porušenia a dôsledky konania dodávateľa, ekonomický dopad nečestného konania dodávateľa na spotrebiteľa, ako aj skutočnosť, či už napríklad nebolo poskytnuté zadosťučinenie spotrebiteľovi aj v inej podobe. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochýb o tom, že požadovanie nedôvodných nárokov zo strany žalovaného od spotrebiteľa logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobca sa v pôvodnom konaní musel brániť nedôvodným nárokom žalovaného.

43. K otázke výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd poukazuje na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 7Cdo/92/2021 z 30.06.2022: „Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu.“

44. Súd považuje za legitímne a spravodlivé priznať žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 eur. Zohľadnil aj rozhodovaciu prax súdov majúcu na pamäti zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodovania, samozrejme, pri zohľadnení faktu, že každá vec vo svojich konkrétnych skutkových okolnostiach môže byť odlišná a že paušalizovanie toho, čo je v konkrétnom prípade „primerané“ nie je možné.

45. Pokiaľ ide o nepriznanie nároku v celej požadovanej výške, súd zohľadnil zdôvodnenie nároku žalobcom, kde tento netvrdil žiadne mimoriadne, výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali výšku primeraného finančného zadosťučinenia vo výške až 378,21 eur. Ak z iných obdobných sporov o primerané finančné zadosťučinenie sú súdu známe prípady, kde boli spotrebiteľom priznané nižšie sumy ako tu žalobca žiadal, a to aj v situácii keď napr. reálne došlo k ujme na majetku spotrebiteľa, tak súd v rámci proporcionality a primeranosti musel zohľadniť, že tu o žiadny taký prípad nešlo, aspoň nič také žalobca netvrdil. Sám netvrdil a nepreukázal, že by jeho osobná, rodinná či sociálna sféra trpela kvôli

konaniu žalovaného absolútne mimoriadnym spôsobom (vzhľadom na žiadanú výšku zadosťučinenia), teda nad rozsah, ktorý je logicky zrejmý už z toho, že sa od neho súdne vymáhala vyššia suma, pričom je však potrebné zohľadniť individuálne okolnosti predmetnej veci, najmä ohľadom otázky vplyvu správania žalovaného voči žalobcovi. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie by tu nebolo na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelom zákona.

46. Súd v danom prípade zvážil všetky okolnosti prejednávanej veci a dospel k názoru, že je potrebné žalobe vyhovieť práve čo do sumy 100 eur. Podľa názoru súdu pri opodstatnených nárokoch spotrebiteľov uplatnených za takých okolností ako v tu súdnej veci nestačí len strohé konštatovanie súdu o porušení práv zamietnutím nedôvodnej žaloby proti nim, ale je potrebné tento proces zavŕšiť priznaním aj finančnej kompenzácie odrážajúcej ujmu, ktorú spotrebiteľ utrpel pri súdnej a inej konfrontácii s dodávateľom. Primerané finančné zadosťučinenie nepredstavuje inštitút, ktorý by dodávateľom bránil v realizácii ústavného práva na súdnu ochranu. Ide o inštitút postihujúci nedôsledných dodávateľov, ktorí vo vzťahu k slabšej strane zneužívajú svoje postavenie a porušujú svoje povinnosti, ktoré im ukladajú právne predpisy, čomu tak bolo aj v predmetnej veci.

47. Súd tak za primerané finančné zadosťučinenie na odčinenie všetkých útrap a dôsledkov u žalobcu a na druhej strane na efektívne odradenie žalovaného od opakovania takých postupov považuje tu sumu 100 eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

48. Čo sa týka výroku o trovách konania, podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP)

49. Žalobca bol v základe nároku plne úspešný, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku - Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016 k § 255 CSP, cit „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/20/2017 kde pri priznaní len 50 % zo sumy požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia bola priznaná žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 100 % práve z dôvodu, že výška nároku závisela od úvahy súdu, čo je aj prípad tu prejednávanej veci.

50. Súd je toho názoru, že v prípadoch keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne neuplatňuje sa žalobcom výška plnenia v zjavne nedôvodnej výške predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvodu na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia.

51. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka súd v súlade s § 2 ods. 2 a § 14 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobcu od tejto povinnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.